

Kunnskapsdepartementet
Att: [Navn]
Kirkegaten 18
0032 Oslo

Vår ref.:
[Navn]

Deres ref.:
[Navn]

Dato:
6. april 2022

Innspill til tillitsreformen innenfor UH-sektoren

Tekna – Teknisk naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 94 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Tekna takker for muligheten til å gi innspill til regjeringens arbeid med tillitsreformen i universitets- og høyskolesektoren og er glade for å se regjeringen involvere partene i arbeidslivet i det viktige arbeidet.

En reform nedenfra og opp

Tillitsbasert styring og ledelse innebærer å flytte både ansvar og kontroll nedover i systemene, fra sentrale myndigheter til lokale ledere og fagfolk som har større nærhet til utfordringene som skal løses. Lokal forankring og medvirkning er avgjørende for å lykkes med reformen og for at alle blir med på endringer. Fagfolkene og de lokale tillitsvalgte er viktige medspillere i en slik prosess. Tillitsvalgte må inn i prosessene på et tidlig tidspunkt og inkluderes hele veien. Tekna er glad for at vi på et overordnet foreningspolitisk nivå deltar direkte i dialogen med departementet, men den reelle medvirkningen for å definere utfordringer og finne løsninger må skje lokalt.

Tekna mener premisset for å lykkes med tillitsreformen er at de ansatte og de tillitsvalgte blir inkludert fra start av i arbeidet med reformen og har reell medvirkning.

Ambisjoner med finansiering

Det er svært positivt at man fra politisk hold har høye ambisjoner på UH-sektorens vegne. For å lykkes med å gjennomføre politiske beslutninger, er det viktig at sektoren har ressursene de trenger for å sette dem ut i livet, både i penger og i kapasitet. Uten nødvendig finansiering og kapasitet ender man med vedtak som ikke er gjennomførbare, slik som vi så med to-sensor-ordningen. Tekna er glad for regjeringens stans i denne saken. Evnen til å gjøre lokale vurderinger og prioriteringer er svært krevende når det ikke på forhånd er gjort beregning av kapasitet og/eller det følger friske midler med nye oppgaver.

Tekna mener det må gjøres en vurdering av kapasiteten i sektoren før man ilegger nye oppgaver og at det eventuelt må komme friske midler til å finansiere disse.

Gi de ansatte tid til kjerneoppgaver

De årlige ABE-kuttene oppleves i stor grad å ha blitt tatt i administrativt ledd. Her er det lettest å kutte og oppgaver av administrativ karakter blir overført til de vitenskapelig ansatte i stadig større grad. Dette er dårlig bruk av de allerede begrensede ressurser vi ser blant vitenskapelig ansatte. Våre medlemmer jobber innen MNT-området og det er ingen tvil om at her er det knapphet på vitenskapelig ressurser.

Tekna mener nivået på administrative ressurser i sektoren har nådd et bristepunkt. Det må investeres i økt kapasitet eller det må prioriteres bort oppgaver for å avlaste vitenskapelige ansatte slik at de får mer tid til undervisning og forskning.

For å lykkes innenfor UH-sektoren er det viktig å gi de ansatte tid til å sette søkelys på kjerneoppgavene sine. Tekna ønsker derfor en gjennomgang av hvor mye ressurser som er knyttet til alle de konkurransebaserte finansieringsordningen for utdanning og forskning. Det brukes veldig mye tid og ressurser på søknader. Dette oppleves svært demotiverende når vi ser den høye avslagsprosenten på en rekke av søknadene.

Tekna vil gi innspill til Hatlen-utvalgets rapport, og vi støtter forslaget om å redusere den eksterne finansieringen og heller øke grunnbevilgningen.

En mer sømløs rapportering

For å frigjøre ressurser må vi forenkle, også gjennom digitale løsninger. Det er i dag en stor utfordring at mye av rapporteringsarbeidet må gjøres manuelt fordi systemer ikke snakker sammen og det ikke er mulig å hente og sammenstille data digitalt. Med innføring av en ny digitaliseringsstrategi forventer vi at det prioriteres å lage digitale sømløse løsninger for innhenting og sammenstilling av data og ikke bygger nye rutiner og oppgaver på et dårlig og utdatert digitalt system.

Rapportering og tilsyn et viktige verktøy for standardisering og læring, men omfattende bruk av rapportering stjeler i dag ressurser fra sektoren. Tekna mener man bør vurdere å ha lengre intervaller mellom rapporteringene – kanskje 3 eller 5 år fremfor årlige rapporteringer. Det er sjelden det er veldig store variasjoner fra år til år. Vi tror også at løpende tilsyn og kontroll kan erstattes med sporadisk tilsyn og stikkprøver. Litt etter modell fra Riksrevisjonen.

Tekna mener rapporterings-arbeidet i sektoren må forenkles og digitaliseres for å frigjøre ressurser. Dette arbeidet må sees i lys av innføringen av en ny digitaliseringsstrategi.

Tekna mener man med hell kan ha lengre intervaller mellom rapporteringene. Det er sjelden det er veldig store variasjoner fra år til år.

Tekna mener bruk av tilsyn og stikkprøver (utvalgstilsyn) er mer hensiktsmessig enn løpende rapportering på alt og fra alle.

Teknas medlemmer opplever ofte at rapporteringskrav kommer uten forklaring på hensikten med rapporteringen og hva resultatet av rapporteringen har ledet til.

Tekna mener derfor at det bør stilles krav til alle som pålegger rapportering om å beskrive sammenhengen mellom det som rapporteres og resultatet av rapporteringen, herunder anvendelsen av det materiale som rapporteres inn.

Utviklingsprosjekter

Tekna har to forslag til utviklingsprosjekter.

Det første er å fjerne de detaljerte rammeplanene på utvalgte studier. Å jobbe etter detaljerte rammeplaner virker begrensende på utvikling. Arbeidslivsrelevante studier krever at de kan justeres i tråd med arbeidslivets behov. Rammeplanstyring er lite dynamisk og krever mye ressurser.

Tekna mener det må igangsettes et utviklingsprosjekt der rammeplaner på utvalgte studier fjernes.

Våre medlemmer erfarer at svikt på ett fakultet eller institutt leder til økt regulering for alle. Dette er en svært uheldig utvikling. Økende behov for internregulering ved den enkelte institusjon bidrar til regelrytteri og regelstyring fremfor fokus på å lete frem de mest hensiktsmessige måtene å løse oppgavene på. De ulike fakulteter og institutter har sine måter å løse oppgaver på – det må være rom for forskjellighet. Tekna mener ulike måter å løse oppgaver på bidrar til utvikling og bedre tilbud, og at rigid regulering virker kontraproduktivt.

I en slik pilot kan det kan være hensiktsmessig å velge en institusjon som har blitt fusjonert gjennom strukturreformen og en som ikke har vært gjenstand for sammenslåing. Dette vil kunne bidra til å hente ut erfaringer basert på endringer i regelstyringen som konsekvens av strukturreformen. Dette bygger på en forsiktig antakelse om at det kan ha blitt mer samlet regelstyring etter en fusjon enn det som var tilfelle på hver og en av institusjonene før sammenslåing.

Tekna mener det må igangsettes et pilotprosjekt der man fjerner selvetablerte regler og rutiner som ikke er helt nødvendige.

Tekna vil gjerne bidra inn i det videre arbeidet i departementet. Det kan være nyttig at man har noen flere møter hvor man setter et særskilt tema på dagsorden. Tekna deltar da gjerne med våre medlemmer og tillitsvalgte som daglig høster erfaringer med de utfordringer som er grunnlaget for at det nå arbeides med en tillitsreform.

Det kan også være et poeng at man har møter med den enkelte organisasjon. Vi har alle ulike medlemmer og skal ivareta litt ulike interessegrupper, og vi tror det kan være en fordel å også ha møter med hver av organisasjonene for seg. Tekna og Akademikerne er naturligvis samsnakket og kan delta sammen.

Vi ser frem til videre samarbeid. Ta gjerne kontakt med Birgitte Jordahl for videre oppfølging.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
Line Henriette Holten
Generalsekretær

Birgitte Jordahl (sign.)
Konst. direktør for samfunnspolitikk